142

PINDULIMI
KA
MATSHEKANA

222–223

222 – 223

PINDULIMI

A 58/16/54, 60-2

wa pangel' uBembedu → ibatsheka infungelwa abantu ka umuzi ka Mavumengwana

Wa pangel' uNhlizyonde, — isikumba e zi palawe sa kuKulu

E'libele ~~izim~~ impango ya mabaru nezikumba.

U pondo lwe nkolongwane

Olu nga fum' ehlezeni.

(One who spoils things) Ibukudwana e lon' umuzi ka Mnyakanya

uDubu olu hamba lu zi beta, (because wherever he goes he fights)

Lwa kwa Somhashi. — his (N's) mother is daughter of Somhashi

uGqalatshu, u matshiy' ezinja.

uSikwili (induku) si ya biba (bugs) = Things hum

U tekela ngo mkont' ezizweni;

Ngob' e tekele ~~ngomkonto~~ ka Ntuli.

Infungelwa's wife at Nobe action were busy racing cattle, ~~but~~ Nduhunyake took the other hans killed a man there, & a rebel.

~~Pindulimi ka Matshekana~~ 58/16/54, 60-2

13.7.1918 Pindulimi ka Matshekana ka Magoboza ka Mbekelo ka Ndhlovu ka Mtila ka Nongweni, wa kwa Nzuza of Zelapakati regt.

Entered Bk Sul III.3

~~uNozito~~ Ndhlovu ka Mtila (Nsundu colour - thick-set, large, broad round head, good forehead, medium height, used to work for Macalister the builder, Pietsburg.)

Nzuza tribe

uNdhlovu!

Odhle uMnakaza ka Mahlabiso le silo

Ka mgaula uezibonda, a zi nga zi biyi.

Ka fukokoti lu nga ~~ff~~ imfunda ka Sabela,

Lu ka Ndhlovu, odhl' uMnakuza, wadhl' uNtetshana

Lu ka Nkomo beti zi wel' amaTikwe (a river)

Kanti Zi ya buya zi twel' amagula na nge zimpondo.

Lu ka Gobobabayo umunga u bu nga oNtuli (a tribe)

U be seme lite li yo galal' olwandhle,

Li ya buya amazinyan' a se suka.

Ube sinikiniki si nga impongo,

U be sitshipati sa maNgwane.

Entered Bk Sul III.3

Mbekelo ka Ndhlovu

Nzuza tribe

uHlangabeze uNdwandwe e za ngo buso

uMmango wa madumbe na mazambane.

Wona u bu nga mondi, u aga moba

u Fulatela ku maNdwandwe.

Entered Bk Sul III.3

Magoboza ka Mbekelo

Nzuza tribe

uNonggambu wa ompondo

uSilevu si nga matshob' e zinkomo

uSijimeis' ifan' e li pezulu. = little cloud

U be impungutshe e ya hlul' amazong' e zinja → nape of neck

uzihlangwana zo Konsana. — into encane yeka lolu konsana kwa la nkomana i.e. small. his shield may have been small

<u>Palo ka Sodidi ka Dhlaba</u>

uDangazele ka Sodidi
uMnguni ongaf' imkonto
uCacaca, onga kudhliwa kwe nyama yompakati_
uNomahlofuhlofu
uMlil' otsh' izintaba zonke
uGaga li dhla ka li Kolwa
Ka lingeng' a li ka yise uSodidi
Yena be gaga lidhla li katale.

13.7.1918

<u>Pindulimi, continues:</u> — <u>The Death of Nozitshada</u>

Kwati ub'ja gwaz'a gwaz'a gwaze emagonggo, kwat' e se katele wa ye se yilahl' umkonto. Wati: Ngi bu-lalani. ‖ Wati uKuba impi ka Mpande i qamuke waye seti ke uNozitshada: Kanti inkosi i sibetel' abafana? Waye set' uNohlela, U za u bambapi wena? Waye seti: Ngi za u bamba ku lo mavinjo ezayo. U seti: Oyi paka kahl' impi ye nkosi, u nga yoni. — ~~Way~~ ‖ Isi pakwake, Waye a se suk' a pe yo Kulewake. Esegwaz' abant' aba ningi kelapo. ~~Waye seti ke Wo! se ngib— wo~~ Kwa se

ku vuvuk' ngalo le ya ngansancaye. Umkonto waye se wu buyisela nga ku les' isandhla so bunxele. Wa ye se gwaza kakulu ku les' isandhla so bunxele. Waye se ti ke: Wo! se ngi katele. Wati: Sondelani ni ngi gwaze, ka ngi tand' uku_baswa u Mpande. Kwa se ku memez' abanye bati: "U ya ni kohlisa. U za u vuk' a ni gwaze. Waye seti: "Ca! ka ngi ni kohlisi, se ngahlulekile." Waye se yi jikijela kud' umkonto. Ba se be fika be m gwaza ke. Ba se beti ke "Zi buyil' uMlambongwenya, u se fil' uNozitshada". Se be memezana a ba kwa Mpande, beti "se li fil' iqawe le nkosi! U ngemeno uNozitshada ka Magoboza!" Se ku zwak~~a~~ udibi lwake ke. Lwa se lu lahl' amacansi udibi lolo. A ba lu gwazanga, lwa sind' udibi lwake lona. I heard the foregoing from his udibi. I heard from Mpepa ka Nsingila, wa kwa Hlakaza (lived) kwa Ntunjambili). Mpepa was iHlaba regt. My father Matshekana was in the same battle, but on Mpande's side.

Isihlangu sake (Nozitshada's) be ~~zi—~~ se ze si tambe igazi labantu.

Waye nga jarele ka kulu — e lingene nje, e kulele pezulu. Waye e lingana name nje. (medium). Waye nsundu. E insizwa, e ngafka gamwa. <u>Waye nga iyo induna.</u>

waye rqaw' li-kulu. Inkosi ya yi xotshisa kakulu. Bat' izinkomo zake za zi ningi kakulu. Wa ya ake nga ku Mandaba (intaba, e pezu kwo Mhlatuze, ngameno ~~kwabo~~ kwawo) (i.e. South side). Umuzi wake kwa ku se Zintezisana (see p. 57) [(abantu ba tezisana ngo ku kuluma ukubani ~~ko~~ omunye ati: Ake ~~k~~ ku kulume wena kugala, kube lowo ati: "A ku kulume wena". Be nga vum' ukugala ukukuluma).

Ba be fak' umxezo yonatshaba yonk' indawo, aba wa xotshiswa inkosi.]

Izati waye vuvuk' izinyawo, zi dabuka. Be kuti ku nga yamuk' impi a be nga sa kuzwa loku, a be sekwa.

Sowatsha 14.7.18 — See Bk Zul. ii. 48.47. (Sowatsha).

Ndhlela ka Sompisi. (Ntuli)

~~uMwelela kweli pitshoya!~~
~~uMzaca o zi konkl' amaHgwane~~ (so?)
~~uMweli i wele yonk' intontela.~~ wa hlulek' uku
~~uNakanaka ngi ya sala!~~ (= nikazela = nunkeshela feebly) (= sel' empini yena baleka)
~~uManthlana a ngang' a wo mntwana.~~
~~U nu babuyeli abangakanani,~~
A bade be buyel' umunt' e kenza ngabomu?